ANOPLOPHORA GLABRIPENNIS
Motschulsky, 1853
Kózka azjatycka

Fot. M. Maspero, eppo.int

Ryzyko fitosanitarne: średnia
Niepewność oceny ryzyka: średnia
Wymagania fitosanitarne: podlega obowiązkowi zwalczania w krajach Unii Europejskiej

Charakterystyka

Chrząszcz należący do rodziny kózkowatych (Cerambycidae). Ciało o długości 19–36 mm (samice większe), barwy czarnej, z wyraźnymi nieregularnymi białymi lub żółtymi plamkami. Na głowie znajdują się długie, 11-członowe, czarne z jasnoniebieskimi lub białymi pierścieniami czułki, które u samców są dłuższe.
Poczwarka białokremowa o długości 27–38 mm i szerokości 11 mm. **Larwa** zazwyczaj kremowa, beznoga, z brązową głową. Młode larwy mierzą 7–20 mm, a dojrzałe 30–60 mm.
Jaja o długości 5–7 mm, wydłużone, zwężające się w kierunku końców. Cykl rozwojowy trwa zazwyczaj 1 rok, maksymalnie 3 lata, w zależności od warunków klimatycznych i dostępu do odpowiedniego pokarmu. Szczyt aktywności dorosłych osobników przypada od maja do lipca.

Rośliny żywicielskie

Gatunek wysoce polifagiczny. Rozwija się głównie na drzewach i krzewach liściastych. W Europie wykrywany jest głównie na klonach (*Acer*): klonie zwyczajnym (*A. platanoides*) i klonie jaworze (*A. pseudoplatanus*). Może zasiedlać również brzozy (*Betula* spp.), topole (*Populus* spp.), wierzby (*Salix* spp.) oraz wiązy (*Ulmus* spp.).

Fot. Franck Hérard, eppo.int

Poczwarka *A. glabripennis*

Fot. Franck Hérard, eppo.int

Larwa *A. glabripennis*

Fot. Franck Hérard, eppo.int

Jajo *A. glabripennis*

W przypadku zaobserwowania lub podejrzenia obecności szkodnika należy o tym fakcie niezwłocznie poinformować najbliższą jednostkę Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
www.gov.pl/web/piorin

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

INSTYTUT OCHRONY ROŚLIN
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

ANOPLOPHORA GLABRIPENNIS
Motschulsky, 1853
Kózka azjatycka

Fot. Franck Hérard, eppo.int

Samica *A. glabripennis* składająca jaja

Fot. Franck Hérard, eppo.int

Otwory wyjściowe chrząszczy w pniu drzewa

Fot. M. Maspero, eppo.int

Trociny wysypujące się z żerowiska larwy

Objawy występowania

Samice wygryzają w korze 3–4 mm zagłębienia, do których składają po jedynym jaju. Z nich wylęgają się larwy, które początkowo żerują pod korą gałęzi i pni, a następnie wgryzają się głębiej w warstwę drewna, drążąc rozległe korytarze. Z otworów wygryzionych przez larwy oraz samice wycieka sok. Larwy, żerując, wytwarzają duże ilości trocin i odchodów, które wypychają z chodników przez uszkodzoną korę. Z czasem trociny te gromadzą się u podstawy pni zasiedlonych drzew i krzewów. Dorosłe osobniki wyłaniają się z okrągłych otworów wylotowych o średnicy około 10–15 mm i żywią się liśćmi, młodymi pędami oraz korą młodych drzew. Większość osobników zimuje jako larwy. Szkodnik powoduje więdnięcie liści, przebarwienia kory, zasychanie gałęzi oraz deformację kory. Przy licznym pojawie może prowadzić do zamierania drzew i krzewów. Objawy na koronach drzew pojawiają się po co najmniej 3–4 latach od zasiedlenia przez larwy kózki azjatyckiej.

Sposób rozprzestrzeniania

Owad rozprzestrzenia się powoli, średnio 300 m rocznie. W trakcie międzynarodowego obrotu towarami owad może być przenoszony w zasiedlonym przez szkodnika materiale szkółkarskim oraz z drewnem, produktami drzewnymi, a także w drewnianym materiale opakowaniowym.

Zasięg występowania

Gatunek pochodzi ze wschodniej Azji. Występuje w Chinach, Japonii, Republice Korei, Libanie, Ameryce Północnej (USA), Francji, Włoszech oraz Szwajcarii.

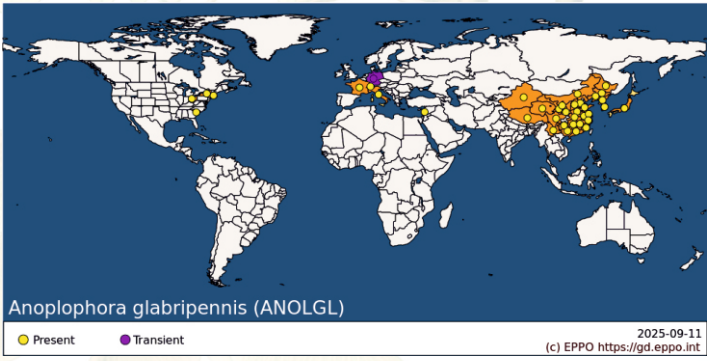

Analizy Zagrożenia Agrofagiem (PRA) w Polsce
https://www.plantquarantine.pl/pl/pra.1683.html
e-mail: kwarantanna@iorpib.poznan.pl

Materiały opracowane w ramach dotacji celowej z budżetu państwa na rok 2023, na realizację zadania pn. „Monitorowanie i analiza nowych zagrożeń fitosanitarnych ze strony organizmów szkodliwych dla roślin”. Zaktualizowano w 2025 r.